

Rada Główna
Związku Zawodowego
Prokuratorów i Pracowników Prokuratury
Rzeczypospolitej Polskiej

Biuro Rady Głównej ZZPiPP RP: Prokuratura Regionalna w Katowicach
ul Wita Stwosza 31, 40-042 Katowice, tel. 883-922-286
internet: www.prokuratura-zz.pl e-mail: biuro@prokuratura-zz.pl

---

RG 24.2020

Warszawa, dnia 8 września 2020 r.

Pani

Agata Gałuszka – Górska

Zastępca Prokuratora Krajowego

Szanowna Pani Prokurator

W odpowiedzi na pismo Pani Prokurator z dnia 3 września 2020 r. PK I BP 024.8.2020 uprzejmie przedstawiam stanowisko Rady Głównej Związku Zawodowego Prokuratorów i Pracowników Prokuratury RP w przedmiocie dalszej zasadności utrzymywania zmianowego systemu pracy w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury.

Uprzejmie informuję, że podstawą przedmiotowego stanowiska były opinie 43 rad okręgowych i 7 grup związkowych działających w ramach ZZP i PP RP w całej Polsce. W wielu przypadkach opinie te były połączone z badaniami ankietowymi.

System zmianowy w prokuraturze należy ocenić na dwóch płaszczyznach. Po pierwsze - związanej z aspektami zdrowotnymi oraz funkcjonowania rodzin, po drugie – związanej z organizacją pracy.

I. Aspekty rodzinne i zdrowotne:

1. Po pierwsze, co jest najistotniejsze dla Związku Zawodowego, system zmianowy nie sprzyja normalnemu funkcjonowaniu rodzin z dziećmi, zwłaszcza w sytuacjach nieprzestrzegania polecenia Prokuratora Krajowego, aby wyłączać ze zmianowości osoby samotnie wychowujące dzieci. Problem rodzin z dziećmi pojawia się już od wczesnych godzin porannych, czyli od chwili rozpoczęcia nauki lub zajęć przedszkolnych, tam gdzie dzieci niesamodzielnie docierają do szkół. Wiele placówek w związku z epidemią COVID 19 skróciło godziny pracy, w tym pracy świetlic. Często są one otwierane o godzinie 8:00 lub 8:30. Uniemożliwia to dotarcie do pracy na godzinę 7:00. Problem ten spotęgował się wraz z rozpoczęciem roku szkolnego.
2. Wykonywanie obowiązków w ramach drugiej zmiany (14:00-20:30) uniemożliwia odebranie dzieci ze szkół, przedszkoli i żłobków. Późny powrót rodziców do domu wyłącza lub ogranicza do minimum kontakt z dziećmi, co przyczynia się do osłabienia więzi rodzinnych i może mieć wpływ na wykonywanie obowiązków szkolnych.
3. Należy podkreślić, że obserwujemy zjawisko bardzo restrykcyjnego podchodzenia do zmianowości wobec pracowników sekretariatu i dość luźnego wobec prokuratorów, którzy zresztą pracują w rytmie czynności procesowych i zadaniowej formuły czasu pracy. W rytmie czynności procesowych pracują też nasi kooperanci – Policja i inne służby.
4. Nie bez znaczenia, zwłaszcza dla osób starszych są też znacznie obniżone możliwości psychomotoryczne pracy w godzinach wieczornych. Zmiana rytmu dobowego, może negatywnie wpływać na kondycję organizmu, co ma znaczenie w obliczu nadchodzącego sezonu grypowego.
5. Znaczenie mają również względy bezpieczeństwa. Zakończenie pracy o godzinie 20:30, dla wielu oznacza przemieszczanie się komunikacją publiczną w godzinach późnowieczornych. W sezonie późnojesiennym pracownicy na drugiej zmianie zaczynać będą pracę tuż przed zmrokiem, a kończyć w godzinach nocnych. Okoliczności te nie pozostają bez wpływu na poziom bezpieczeństwa osób przemieszczających się w późnych godzinach wieczornych z miejsca zatrudnienia do miejsca zamieszkania.

II. Aspekty związane z organizacją pracy:

1. Prokuratura jest jedyną instytucją publiczną w Polsce pracującą w trybie zmianowym. Mimo takiego wysiłku projekt ustawy o budżetowej nie wyłącza prokuratury z projektowanego zamrożenia wynagrodzeń sfery budżetowej w 2021 r.
2. Argumentem dla wprowadzenia zmianowości w prokuraturze była praca zmianowa w sądach, która nigdy nie została wdrożona. Prezesi sądów otrzymali w tym zakresie dowolność i nikt z tego nie skorzystał, a jeśli nawet były wyjątki, to szybko wycofano się. W rezultacie okazało się, że sądy pracują do 16:00, a prokuratorzy podzieleni na dwie zmiany nie są w stanie obsłużyć wokand. To spowodowało „posypanie” się systemu zmianowego.
3. Kolejny problem wiąże się z bezpieczeństwem. System zmianowy miał służyć jego poprawie. Niestety efektywność tego systemu jest w tym zakresie niewielka, począwszy od prokuratur rejonowych, a skończywszy na Prokuraturze Krajowej. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest powiększająca się grupa osób wyłączona z systemu zmianowego. Są to kierownicy jednostek, ich zastępcy, większość prokuratorów pracujących w rytmie czynności procesowych, osoby wyłączone z systemu zmianowego z uwagi na kwestie rodzinne. Można zaryzykować stwierdzenie, że w systemie zmianowym według naszych szacunków pracuje być może połowa zatrudnionych tam, gdzie ten system funkcjonuje. Jak wiadomo z badań przeprowadzonych przez Biuro Prezydialne jednolitość systemu zmianowego na obszarze kraju jest stopniowo coraz silniej zaburzana przez powiększającą się liczbę prokuratur zwolnionych ze „zmianowości.” Zgodnie z informacjami posiadanymi przez Radę Główną istnieją prokuratury, w których zmianowość funkcjonuje jedynie formalnie, a druga zmiana jest zredukowana do minimum. Są miejsca, gdzie szefowie nie zgadzają się na odstępstwa od zmianowości. Znany jest Radzie przykład jednej jednostki z północy Polski, w której w Prokurator Regionalny sztywno trzyma się zmianowości, i Prokurator Okręgowy formalnie utrzymuje system zmianowy na pokaz przed Regionalnym, a nieformalnie nakazuje prace przez 8 godzin.
4. Kierownicy jednostek którzy kontynuują system zmianowy są zmęczeni nadzorem nad funkcjonowaniem „zmianowości” i mają problemy z zapanowaniem nad panującym chaosem. Wiadomo, że prokuratury nie funkcjonują w próżni. To system naczyń połączonych. Frustruje zwłaszcza to, że gdy chcemy się skomunikować z osobą z innej jednostki, okazuje się, że taka osoba pracuje na innej zmianie. Często podczas drugiej zmiany telefony naszych kooperantów milczą i to dezorganizuje pracę. W prokuraturach powszechny jest „karteczkowy” system przekazywania informacji

miedzy wykonującymi obowiązki na różnych zmianach. System ten stwarza zagrożenie dla terminowego i sprawnego prowadzenia postępowań przygotowawczych. W wielu jednostkach, system zmianowy, połączony z brakami kadrowymi, spowalnia obieg dokumentów i generuje ryzyko uchybień w przestrzeganiu terminów zawitych oraz instrukcyjnych. W ocenie Rady system zmianowy nie sprzyja sprawnemu wykonywaniu nadzoru sprawowanego przez kierujących jednostkami organizacyjnymi.

Wnioski:

1. System dwuzmianowy jest nieefektywny w aspekcie poprawy bezpieczeństwa wobec masowego zjawiska mieszania się zespołów.
2. System dwuzmianowy negatywnie wpływa na funkcjonowanie rodzin, co odbija się na rezultatach pracy.
3. System zmianowy spełnił już swoją rolę na pewnym etapie pandemii w zakresie bezpieczeństwa. Jego masowe omijanie, a także szerokie otwarcie życia społecznego skłania obecnie do rezygnacji z tego rozwiązania.

Propozycje:

Rada Główna ZZPiPP RP proponuje odejście od systemu zmianowego z dniem 14 września 2020 r. System zmianowy, przy założeniu bezwzględnego zakazu mieszania się zespołów należy traktować jako rozwiązanie, które mogłoby służyć poprawie bezpieczeństwa w sytuacji ekstremalnego wzrostu zagrożenia rozprzestrzenia się pandemii w przyszłości, połączonego z ponownym „zamknięciem” innych dziedzin życia społecznego. Obecne szerokie „otwarcie” do minimum ogranicza wszelkie, ewentualne korzyści systemu zmianowego w przestrzeni bezpieczeństwa zdrowotnego.

W ocenie Rady Głównej poprawie tego bezpieczeństwa mogłoby służyć np. przeprowadzenie w prokuraturze na szeroką skalę skoordynowanej akcji szczepień przeciwko grypie z inicjatywy Prokuratury Krajowej i Związku Zawodowego.

Z poważaniem

**Przewodniczący Rady Głównej
Związku Zawodowego
Prokuratorów i Pracowników
Prokuratury RP**

Jacek Skala
Jacek Skala